

Kaupunginhallitus

03.12.2018

Kaupunginhallitus

§ 359 8.10.2018

Asianro 983/00.01.02/2018

§ 439**Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2017-2021****Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 8.10.2018 359 §

”Sosiaalipalveluiden johtava asiantuntija Arja Iho:

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten huomioon ottaminen

Kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.

(Terveydenhuoltolaki 1326/2010 § 11).

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa on kunnan lakisääteinen velvollisuus. Kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.

Kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Jos sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestetty useamman kunnan yhteistoimintana, yhteistoiminta-alueen on osallistuttava asiantuntijana eri toimialojen väliseen yhteistyöhön sekä sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointiin alueen kunnissa.

(Terveydenhuoltolaki 1326/2010 § 11)

Hyvinvointisuunnitelma

Laaja hyvinvointikertomus vuosilta 2013-2016 hyväksyttiin valtuustossa 11.12. 2017 (§ 199). Hyvinvointikertomuksesta esiin nousseiden kehittämisskohteiden ja kaupungin hyväksytyn strategian mukaisten painopisteiden perusteella laadittiin valtuustokauden mittainen hyvinvointisuunnitelma monialaisena yhteistyönä. Suunnitelman laadintaan osallistui laajasti eri tahoja kaupungin eri sektoreilta ja lapsiperheiden järjestökentältä. Kokoontumisia oli yhteensä kuusi: 8.3., 16.4., 30.5., 22.8., 14.9. ja 28.9. Laadinnassa käytettiin apuna Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen erityissuunnittelijan työpanosta. Suunnitelma jakautuu kolmeen osaan: 1) kaupungin elinvoiman vahvistamiseen, 2) hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja 3) aktiivisen ja tyydyttävän vapaa-ajan mahdollistamiseen. Kohta 2 on jaettu ikäkaariajattelun mukaisiin luokkiin. Kaikkiin tavoitteisiin on kirjattu keinojen ja resurssien ohella vastuutahot, mittarit ja toteutusaikataulu.

Hyvinvointisuunnitelman perusajatuksena on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia **vahvistamalla ehkäiseviä palveluita**. Jos tavoitteissa onnistutaan, saavutetaan lisääntyneen hyvinvoinnin lisäksi viihtyisämpi kaupunkiympäristö ja korjaavien kustannusten aleneminen.

Hyvinvointisuunnitelman rinnalla valmistellaan yksityiskohtaisempia ohjelmia erityistä huomiota vaativille tai laajoille väestöryhmille (ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, kotouttamisohjelma, ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön suunnitelma).

Hyvinvointisuunnitelman laadintaan osallistuivat:

Juha Sandberg, sosiaali- ja terveyskeskus, sosiaali- ja terveysjohtaja
Arto Raassina, terveysterveyst, johtava ylilääkäri
Päivi Kokkila, terveyskeskus, ylilääkäri
Hannele Elo-Kuru, perhepalvelut/lastensuojelu, johtava sosiaalityöntekijä
Jaana-Sofia Saarinen, terveyskeskus, ylihoitaja
Sari Tanninen, ikäihmisten palvelut, johtava hoitaja
Leena Lahti, sosiaalipalvelut, johtava sosiaalityöntekijä
Kimmo Rinne, työllisyyspalvelut, työllisyyspalvelujohtaja
Maiju Hämäläinen, perhepalvelut, vastaava perheohjaaja
Marja-Leena Borgman, lastensuojelu, vastaava sosiaalityöntekijä
Minna Lehtinen, perhepalvelut, palveluohjaaja
Mari Hämölä, tekninen keskus, rakennuttajainsinööri
Juha-Pekka Lehmus, sivistyskeskus, sivistysjohtaja
Janne Ahlqvist, perusopetus, yläkoulun rehtori
Sari Aaltonen, perusopetus, Friisilän alakoulun rehtori
Tuija Elomäki, perusopetus, koulupsykologi
Päivi Rantanen, varhaiskasvatus, varhaiskasvatusjohtaja
Tarja Äikäs (aiemmin Juha-Matti Sillanpää), päiväkodin johtaja
Tiina Salo, kulttuuri- ja kirjastopalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelu johtaja
Reijo Hakorinta, nuoriso- ja liikuntapalvelut, nuoriso- ja liikuntapalvelujohtaja

Kaupunginhallitus

03.12.2018

Jouko Lappi, nuorisopalvelut, nuorisosihteeri
Johanna Syrjänen, Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt, hallinto- ja kehittämisspäällikkö
Ville Santalahti (aiemmin Hanna Lohijoki), Vasso, erityissuunnittelija
Arja Iho, sosiaali- ja terveysterveyst, johtava asiantuntija

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää pyytää lautakunnilta lausunnot liitteen mukaisesta hyvinvointisuunnitelmasta.

Päätös

Esittelijä teki seuraavan lisäyksen päätösehdotukseen: Lausunnot pyydetään 19.11.2018 mennessä.

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti lisäys mukaan lukien.

Sosiaali- ja terveysjohtaja Juha Sandberg poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 21.09.”

Sosiaalipalveluiden johtava asiantuntija Arja Iho 28.11.2018:

Raision kaupungin hyvinvointisuunnitelma vuosille 2017-2021 käsiteltiin kaupunginhallituksessa ensimmäisen kerran 8.10.2018, jossa päätettiin lähettää se lausunnon eri lautakuntiin. Lautakuntien näkemykset pyydettiin 19.11. mennessä.

Sivistyslautakunta, sosiaali- ja terveysterveyst, tekninen lautakunta, vapaa-aikalautakunta ja ympäristölautakunta antoivat omat lausuntonsa ja kommenttinsa määräaikaan mennessä. Seuraavaksi on listattuna lautakuntien kommentit, muutosehdotukset ja lisäykset. Kunkin lautakunnan muutosesitysten jälkeen on arvioitu muutosten huomioimista lopullisessa hyvinvointisuunnitelmassa.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta lisäisi suunnitelmaan seuraavat asiat ja sivistyslautakunnan vastuut:

2.1.1 Lukiolaisten poissaolojen vähentäminen

Toimenpiteet: Tiivis seuranta ja pedagoginen keskustelu, kun poissaoloja kertyy yli 50 tuntia

Resurssit ja vastuutahot: Rehtori, opinto-ohjaajat ja ryhmänohjaajat

Mittarit: Poissaolojen määrä

Aikataulu: Jatkuva

2.1.2 Lapset ja nuoret liikkuvat ja harrastavat

Resurssit ja vastuutahot-kohtaan lisäys: Sivistyskeskus

2.1.4 Lukion aloittaneiden osalta tiivis yhteistyö Rasekon kanssa, jotta nuori löytää itselleen sopivimman opintopolun

Toimenpiteet: Opinto-ohjauksen tiivis yhteistyö, jotta keskeyttämishan alla oleva opiskelija löytää itselleen sopivan koulumuodon

Resurssit ja vastuutahot: Lukion ja Rasekon opinto-ohjaajat

Mittarit: Niiden keskeyttäneiden lukiolaisten määrä, jotka eivät siirry Rasekon opiskelijoiksi

Aikataulu: Jatkuva

3.1 Raisiossa riittää palveluja ja tekemistä kaiken ikäisille ihmisille

Toimenpiteet: Tarjolla kaikille avoimia, monipuolisia opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia (vapaan sivistystyön kurssit)

Resurssit ja vastuutahot: Sivistyskeskus

Mittarit: Vapaan sivistystyön opetustuntien määrä

Aikataulu: Jatkuva

3.3 Kaikkien väestöryhmien digitaitojen vahvistaminen

Toimenpiteet: Matalan kynnyksen digiopetuksen järjestäminen Raisio-opistossa, kirjastossa ja työllisyyspalvelussa

Resurssit ja vastuutahot: Sivistyskeskus

Mittarit: Vapaan sivistystyön TVT-opetustuntien määrä

Aikataulu: Jatkuva

Sivistyslautakunnan lausunnon huomioiminen

Sivistyslautakunnan lisäykset voidaan ottaa kaikki hyvinvointisuunnitelmaan, koska mikään niistä ei vaadi suuria taloudellisia resursseja. Ainoa menolisäys ovat Raisio-opiston vapaan sivistystyön kurssit ja digikurssien järjestäminen kirjaston ja työllisyyspalveluiden lisäksi Raisio-opistossa. Lukiolaisten poissaolojen tiivis seuranta ja varhainen puuttuminen ovat työtapojen kehittämistä. Myös vastuutahojen lisäys on hyvä ja hyväksyttävä, koska lautakunta lisäsi oman sektorinsa vastuuta.

Lukiolaisten ja mahdollisten lukio-opinnot keskeyttävien huomioiminen samalla tavalla kuin perusopetuksessa ja ammattiopistossa opiskelevien kohdalla tehdään, on tärkeä lisäys suunnitelmaan. Keskeyttämään päätyvien lukiolaisten kohdalla opinto-ohjaajien tulee pohtia nuoren kanssa toinen, sopivampi opintopolku.

Lasten ja nuorten harrastustoiminnan lisääminen on keskeistä terveyden ja hyvinvoinnin turvaamisessa ja sivistyslautakunnan esitys omasta vastuuroolistaan lisätään suunnitelmaan.

Vapaan sivistystyön tuntien määrän lisääminen on hyvä tavoite parantaa kuntalaisten palveluja kohtuullisin kustannuksin. Jyri Mannisen esitutkimuksen - Suomi nousuun sivistystyöllä - mukaan kansalaisopistotoimintaan sijoitettu euro palaa takaisin 3,4-5,6- kertaisena (Koulutuksen taloudellinen arviointi, Social Return Investment). Vaihteluväli johtuu taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten arvioinnin vaikeuden tuottamasta virhemarginaalista. Taloudelliset tuotot ja hyödyt ovat yhteisölle ja yhteiskunnalle paljon suuremmat kuin yksilölle, vaikka yksilön saamat hyödytkin ovat huomattavat.

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta

Hyväksyi hyvinvointisuunnitelman ilman muutos- ja lisäysehdotuksia.

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta esittää poistettavaksi seuraavat kohdat:

1. Elinvoima

Poistetaan kokonaan tämä kohta tai vaihtoehtoisesti:

1.1 Asukasluku kasvaa

Resurssit ja vastuutahot ja mittarit: Tekninen keskus vastuutahona poistetaan

1.2 Tehokas joukkoliikenne, kattavat ja tiheät vuorot

Resurssit ja vastuutahot ja mittarit: Tekninen keskus vastuutahona poistetaan

1.3 Arkiliikunnan edellytysten parantaminen

Resurssit ja vastuutahot: Tekninen keskus yhtenä vastuutahona poistetaan.

Tekninen keskus yhtenä vastuutahona poistetaan tai ainakin teknisen keskuksen toimenpiteiden ja mittareiden osalta kohdat 1.1., 1.2. ja 1.3.

Hyvinvointisuunnitelmaan tulee lisätä toimenpiteiden vaatimat taloudelliset ja henkilöresurssit.

Hyvinvointisuunnitelmaan tulee huomioida yhteistyö kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

Hyvinvointisuunnitelma aikataulut tulee tarkentaa.

Hyvinvointisuunnitelmassa tulee huomioida Ruskon sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen eri toimialojen (Ruskon sivistys- ja tekninen toimi) välinen yhteistyö ja sosiaalisten ja terveysvaikutusten arviointi.

Teknisen lautakunnan lausunnon huomioiminen

Kohtaa 1 ei voida poistaa, koska kunnan elinvoimaisuus on merkittävä terveyttä, hyvinvointia ja niiden edellytysten parantamista tukeva keino.

Kohtien 1.1., 1.2. ja 1.3. osalta ei teknisen keskuksen vastuuta toimenpiteistä ja mittarien toteutumisesta voida poistaa, koska ne kuuluvat sen toimialaan. Kohtiin 1.1 ja 1.2 lisätään vastuutahoksi konsernihallinto ja kohtaan 1.1 lisäksi elinvoimapäällikkö.

Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta esittää lisäyksen:

2.1.2. Lapset ja nuoret liikkuvat ja harrastavat

Resurssit ja vastuutahot: Sivistyskeskus

Vapaa-aikalautakunnan lausunnon huomioiminen

Hyvinvointisuunnitelmaan lisätään kohtaan 2.1.2. vastuutahoksi sivistyskeskus.

Ympäristölautakunta

1.3 Arkiliikunnan edellytysten parantaminen

Toimenpiteet: Luontopolkujen kehittäminen ja kunnostaminen ja lähivirkistysalueiden säilyttäminen.

1.9. Koko kaupunkialueen kehittämisessä otetaan huomioon esteettömyys

Toimenpiteet: Suunnittelijoiden ja rakentajien valinnassa otetaan huomioon esteettömyysosaaminen.

Ympäristölautakunnan lausunnon huomioiminen

Hyvinvointisuunnitelmaan lisätään kohtaan 1.3. toimenpiteisiin luontopolkujen kehittäminen ja kunnostaminen ja lähivirkistysalueiden säilyttäminen. Vastuutahot, mittarit ja aikataulu pysyvät ennallaan.

Lisätään 1. osioon Elinvoima kohta 1.9. toimenpide ”Suunnittelijoiden ja rakentajien valinnassa otetaan huomioon esteettömyysosaaminen”. Vastuutahoksi määritellään tekninen keskus, mittariksi toteutuneet rekrytoinnit ja aikataulu 2019 alusta alkaen jatkuvaa.

Liitteenä olevaan hyvinvointisuunnitelmaan on tehty esitetyt ja tarpeelliset muutokset. Suunnitelman toteutumista arvioidaan vähintään kerran vuodessa, mutta osaa tavoitteista arvioidaan useammin.

Oheismateriaali 5 Hyvinvointisuunnitelma 2017-2021
6 Lautakuntien lausunnot hyvinvointisuunnitelmasta

Päätösehdotus Kaupunginjohtaja Ari Korhonen

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen hyvinvointisuunnitelman 2017-2021 omalta osaltaan ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti puheenjohtajan ehdotuksesta yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

